

Opleidingsplan

Verpleegkundige vervolgopleiding

Cluster Langdurige zorg

Verpleegkundig Endoscopist

ACADEMIE
ST ANTONIUS

© St. Antonius Academie, Nieuwegein/Utrecht.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze (hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier) zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de St. Antonius Academie te Nieuwegein/Utrecht.

Inhoud

1.	Inleiding	7
	Opleiding in het cluster Langdurige zorg	7
	De opleiding in vogelvlucht.....	7
2.	Structuur en inhoud.....	8
3.	Visie op leren, ontwikkelen en opleiden	9
	Twee leertheorieën	9
	Onze Visie op leren.....	9
4.	Opleiding Verpleegkundig Endoscopist.....	11
	Het deskundigheidsgebied van de verpleegkundig endoscopist.....	11
5.	Superviseniveaus	13
6.	Instroomeisen voor de Opleiding Verpleegkundig Endoscopist	14
7.	CanMeds-competenties	15
8.	Structuur en inhoud van de opleiding	15
	EPA-structuur en de relatie met competenties	15
	Entrustable Professional Activities (EPA's) en EPA Overstijgende Leeractiviteiten ...	17
	Onderwijsvormen	26
	Didactiek en Opleidingsactiviteiten.....	26
	Zelfsturing student/PIO en begeleiding door opleiders	26
	Begeleiding door opleiders.....	27
	Omvang en contacturen Academie	27
	Opleidingsstages	28
	Opleidingsgesprekken.....	28
	Externe opleidingsstages	29
	Vrijstellingen	29
9.	Toetsing.....	30
	Bekwaam verklaren	31
	Overzichten van toetsen	34
	Diplomering Opleiding Verpleegkundig Endoscopist.....	34
10.	Kwaliteitszorg.....	35
11.	Tenslotte	36
12.	Bijlagen.....	37
	Bijlage 1 Visie online-onderwijs St. Antonius Academie	37
	Bijlage 2 Toetsen per EPA	39

1. Inleiding

In 2023 heeft de St. Antonius Academie de opleiding Verpleegkundig Endoscopist opnieuw ontwikkeld. Hiermee neemt de St. Antonius Academie het initiatief om de Opleiding in EPA's¹ vorm te geven.

Dit opleidingsplan heeft een drieledige functie:

1. Vastleggen van de structuur en inhoud van de opleiding
In het plan worden de verschillende leereenheden, de te verwerven competenties, opleidingsactiviteiten en de toetsen in hun onderlinge samenhang beschreven.
2. Afstemming over de opleiding met alle betrokkenen
Het opleidingsplan is een hulpmiddel bij de communicatie tussen de beroepspraktijk, de ontwikkelaars, opleiders en studenten/PIO's over wat er, hoe en wanneer wordt geleerd en getoetst.
3. Legitimatatie en Kwaliteitstoetsing van de opleiding
Het opleidingsplan wordt bij interne- en externe kwaliteitstoetsing ingezet, om inzicht te geven in de inhoud en structuur van de opleiding en om de kwaliteit te toetsen, verbeteren en te borgen.

Opleiding in het cluster Langdurige zorg

Studenten/PIO's worden opgeleid voor het uitstroomprofiel Verpleegkundig Endoscopist. Aan het einde van de opleiding voldoet de student/PIO aan de opleidingseisen zoals vastgesteld door het CZO (2019). De opleidingseisen van het uitstroomprofiel Verpleegkundig Endoscopist zijn te raadplegen op de [website](#) van het CZO.

De opleiding in vogelvlucht

Door een combinatie van leren in de praktijk, het volgen van onderwijs en het afronden van toetsing, voldoet de student/PIO aan einde van de opleiding aan de opleidingseisen. Om het onderwijs en het praktijkleren structuur te geven, bestaan er verschillende leereenheden: EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten (EOL)². Er bestaan twee soorten EPA's: kern-EPA's en specifieke-EPA's. Daarnaast zijn er EPA Overstijgende Leeractiviteiten.

Bij de ontwikkeling van de EPA's is gebruik gemaakt van de [EPA's voor de AIOS MDL](#).

¹ Een EPA is een Entrustable Professional Activity, een 'toe te vertrouwen professionele activiteit'. EPA's zijn kenmerkende professionele activiteiten die het dagelijks werk van een zorgprofessional vormen. Tijdens het leren doorloopt de student/PIO verschillende superviseniveaus. Uiteindelijk rondt de student/PIO een EPA af en wordt hij bekwaam verklaard.

² EOL: EPA Overstijgende Leeractiviteiten zijn leereenheden, gericht op het behalen van competenties die niet (makkelijk) te koppelen zijn aan EPA's.

2. Structuur en inhoud

De structuur en inhoud van de Opleiding Verpleegkundig Endoscopist bestaat uit kern-EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten:

Opleiding Verpleegkundig Endoscopist	
Kern-EPA's	LZ-VE-01 Pre-endoscopische zorg verlenen
	LZ-VE-02 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van terminale ileum, colon en rectum
	LZ-VE-03 Uitvoeren van sigmoïdo/ colonoscopie met poliepverwijdering
EPA Overstijgende Leeractiviteiten	LZ-VE-EOL Professionele ontwikkeling
	LL Kwal Leerlijn Kwaliteitsverbetering (facultatief)
Specifieke EPA	LZ-VE-04 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van oesophagus en maag (SPECIFIEK)

Tabel 1: EPA's, EPA Overstijgende Leeractiviteiten en specifieke EPA opleiding Verpleegkundig Endoscopist

Het behalen van de kern-EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten leidt tot het behalen van het diploma Verpleegkundig Endoscopist.

Bij het behalen van de specifieke EPA wordt een Academie certificaat verstrekt.

3. Visie op leren, ontwikkelen en opleiden

De Antonius Academie geeft onderwijs vorm vanuit een bepaalde visie. We noemen dit onze visie op leren, opleiden en ontwikkelen.

In onze visie op leren definiëren we eerst de drie begrippen, waarna we een beschrijving geven van de twee leertheorieën waar onze visie op gebaseerd is. Vervolgens concretiseren we de visie aan de hand van onze uitgangspunten voor het vormgeven van onderwijs en leren.

Drie begrippen

Door **leren** ontstaan duurzame veranderingen in kennis, houding en vaardigheden
Je **ontwikkelen** is het doormaken van een reeks progressieve veranderingen die tot een hoger niveau van inzicht en/of functioneren leiden.
Opleiden betekent vormen, voorbereiden tot.

De drie begrippen leren, opleiden en ontwikkelen hebben, in het kader van de beschrijving van de visie veel met elkaar gemeen en overlappen elkaar ook gedeeltelijk. In het vervolg wordt kortweg gesproken over de visie op leren.

Twee leertheorieën

Aan de visie op leren van de Academie liggen de sociaal constructivistische leertheorie en de nieuwere stroming van het connectivisme ten grondslag. In het (sociaal) constructivisme ligt de nadruk op de actieve rol van de lerende bij het verwerven van kennis en vaardigheden. Bij het connectivisme ligt de nadruk op het kunnen opzoeken van informatie, het vermogen ermee om te gaan en het delen van informatie in netwerken (zie kader voor uitgebreidere beschrijving van de genoemde leertheorieën).

In het **sociaal constructivisme** is leren een actief, constructief, cumulatief, zelfregulerend en doelgericht proces (Shuel, 1988). Daarnaast spelen sociale processen en de context waarbinnen geleerd wordt een belangrijke rol bij het betekenis geven aan nieuwe informatie. Het **connectivisme**: volgens Siemens (2005) zijn statische kennis en vaardigheden vergankelijk en zijn juist het vermogen om met informatie om te gaan, verbindingen te leggen en in deze netwerken kennis te delen steeds belangrijker.

Onze Visie op leren

Onze visie op leren is niet in één zin te beschrijven, maar de kern bestaat uit drie belangrijke uitgangspunten:

1. De lerende staat centraal

Bij al het leren, opleiden en ontwikkelen staat de lerende centraal. Diens leerproces en leervorderingen zijn het uitgangspunt voor de lerende en voor de Academie. De inrichting van onze opleidingen en trainingen is gebaseerd op een actieve en zelfsturende houding van de lerende. Het zelf vormgeven van leerdoelen binnen het aangeboden curriculum en het inzetten van reflectie op de ontwikkeling van de eigen competenties is de kern. Ook het geven en ontvangen van (peer) feedback en het inzetten van intervisie zijn belangrijke onderdelen van het leerproces. Flexibiliteit voor de lerende is te vinden in het vrijstellingenbeleid. Ook individuele leerroutes, zowel op tempo als op inhoud, zijn mogelijk, mede ook door het inzetten van EPA's (Entrustable Professional Activities). Het gedeeltelijk online aanbieden van ons onderwijs geeft ook flexibiliteit. Voor de samenwerking en verbinding vinden wij het essentieel om ook fysiek contact te

faciliteren; voor het inzetten van online-onderwijs is dan ook een aparte visie geformuleerd (zie kader).

2. De beroepspraktijk is het uitgangspunt van het leren
Wij leiden op voor en in de praktijk. Werkplekleren en vaardigheidsonderwijs maken van al onze opleidingen een belangrijk onderdeel uit en veel van onze docenten komen rechtstreeks uit de praktijk. Het onderwijs is gericht op het verwerven van competenties (kennis, vaardigheden en professionele attitude) die zoveel mogelijk in authentieke situaties geleerd worden. Door de complexiteit van de leersituaties gedurende de opleiding toe te laten nemen kan de lerende vanaf het begin van de opleiding de nieuwe vaardigheden direct toepassen. Wij beschouwen de werkplek als een rijke leeromgeving waar formeel en informeel van en met elkaar wordt geleerd. De binnen de beroepsopleidingen steeds meer ingevoerde EPA's sluiten hierbij aan. De beroepspraktijk van de zorgprofessional ontwikkelt continu; doordat we als Academie van het ziekenhuis dicht op de praktijk zitten, zijn nieuwe ontwikkelingen snel zichtbaar in onze opleidingen.
3. Leren is een gezamenlijke activiteit in interne en externe netwerken
We vinden het belangrijk dat lerenden binnen opleidings- en trainingsgroepen met en van elkaar leren. De opleidings- en trainingsgroepen zijn klein en gedurende de gehele opleiding of training hebben de lerenden contactmomenten. De opdrachten worden voor een groot deel gezamenlijk uitgevoerd. De opleidings- en trainingsgroepen bestaan uit lerenden van verschillende afdelingen (intern) of verschillende organisaties (extern). De lerenden worden uitgedaagd zoveel mogelijk buiten de grenzen van hun eigen afdeling/organisatie informatie te verzamelen. De zorg vindt steeds meer in de keten plaats, ons onderwijs anticipeert hierop door ook gedeeltelijk discipline overstijgend te zijn. Ook de samenwerking met de Santeon ziekenhuizen en in STZ-verband wordt steeds intensiever.

Toevoeging: visie op online onderwijs:

Binnen alle opleidingen en trainingen van de St. Antonius Academie worden vormen van online-onderwijs zodanig ingezet dat het online-onderwijs een toegevoegde waarde heeft voor het huidige en toekomstige onderwijs.

De volledige visie op online onderwijs is te vinden in bijlage 1.

4. Opleiding Verpleegkundig Endoscopist

De Opleiding Verpleegkundig Endoscopist bereidt je voor op de beroepsactiviteiten op de afdeling Endoscopie.

Het deskundigheidsgebied van de Verpleegkundig Endoscopist

De context

De Verpleegkundig Endoscopist (VE) heeft binnen de MDL-zorg een bijzondere positie, omdat deze zich heeft toegelegd op het zelfstandig uitvoeren van voornamelijk coloscopieën, waarbij het darmweefsel op afwijkingen wordt beoordeeld. Deze endoscopische onderzoeken worden over het algemeen op een afdeling endoscopie of algemene functieafdeling van een ziekenhuis uitgevoerd.

Een endoscopie behoort tot de risicovolle medische handelingen waarvoor strikte kwaliteits- en veiligheidsvoorwaarden gelden. Een endoscopie mag alleen worden uitgevoerd door hiertoe geschoolde en bekwame professionals.

Endoscopie kan een onderzoek zijn waarbij pijn, onrust, stress of schaamte een rol speelt. Hierbij heeft de VE als doel:

- de endoscopie naar professionele standaarden uit te voeren;
- bij te dragen aan optimale diagnostische of therapeutische condities;
- de procedure maximaal veilig te laten verlopen;
- de procedure maximaal comfortabel voor de zorgvrager te laten verlopen (dit wil zeggen met een maximaal onderdrukken van pijn, stress of angst).

De VE werkt autonoom bij volwassen zorgvragers die diagnostische of therapeutische ingrepen ondergaan. Een MDL-arts of andere medisch specialist is te allen tijde laagdrempelig voor consultatie beschikbaar. De VE is bekwaam in het toedienen van sedatie en verrichten van de endoscopie en hieruit voortkomende interventies zoals het afnemen van bipten en het verwijderen van poliepen tot een diameter van 10 mm. Daarnaast is hij in staat om complicaties van deze handelingen als desaturatie, bloeding etc. op te vangen.

De deskundigheid van de Verpleegkundig Endoscopist

Voorafgaand aan en tijdens de endoscopie wordt de complexiteit van zorg niet alleen bepaald door de ASA-classificatie maar ook door de aard en complexiteit van het onderzoek en de endoscopietechniek. Tijdens een endoscopie kan in korte tijd onbedoeld het complexiteitsniveau stijgen en de complexiteit van zorg toenemen. Om de veiligheid van de zorgvrager in deze situaties te waarborgen is het nodig dat de VE in staat is snel de situatie te overzien, te interpreteren en adequaat te handelen. Hierbij wordt kennis geïntegreerd van onder andere het onderzoek en/of de behandeling, verpleegkunde, anatomie/fysiologie/pathologie, farmacologie en sedatieleer, ziekteleer en endoscopietechnieken. Daarnaast zijn hygiëne en het voorkomen van contaminatie essentiële voorwaarden voor adequate beroepsuitoefening.

De VE is met betrekking tot de diagnose en behandeling voor de zorgvrager onderdeel in de keten van zorg. Hij classificeert de zorgvrager, beoordeelt zelfstandig de fysieke conditie van de zorgvrager en zorgt voor informed consent (WGBO). Daarnaast is hij verantwoordelijk voor de uitvoering van de endoscopie en eventuele poliepectomie. Hij bewaakt de zorgvrager en de voortgang van het onderzoeksproces met behulp van geavanceerde apparatuur en klinische observatie. Hij is in staat om in acute situaties te handelen en de juiste interventies toe te passen. Hij is tevens zelfstandig verantwoordelijk voor ontslag en eventuele nazorg. De VE leidt het team op de endoscopiekamer, en coacht waar nodig

andere leden van het endoscopieteam. De VE legt verslag van de scopie en de eventuele poliepectomie in het medisch dossier.

Het handelen is gericht op het endoscopische proces, het uitvoeren van een poliepectomie en het voorkomen van pijn, stress of angst. Hiervoor zijn complexe specifieke vaardigheden vereist. De VE bewaakt de eigen grenzen van bekwaamheid; indien nodig wordt op het juiste moment een MDL-arts geconsulteerd. De VE kan in voorkomende gevallen zelfstandig medicatie voorschrijven en/of bij de behandeling toepassen. De VE is zelfsturend in het verwerven van de bekwaamheid om in nieuwe situaties een veilige endoscopie te kunnen uitvoeren.

In onderstaande tabel en in de beschrijving van de Entrustable Professional Activities (EPA's) zijn de complexiteitsniveaus gedefinieerd.

Factor	Laag	Midden	Hoog
Verloop tijdens de scopie	Hoge mate van voorspelbaarheid	Redelijke voorspelbaarheid	Wisselend en onvoorspelbaar
Communicatie met zorgvrager	Adequaat	Bemoeilijkt	Ernstig bemoeilijkt
De kans op risicovolle complicaties	Zeer klein	Gering	Groot
Signaleren van veranderingen door de zorgvrager zelf	Goed	Matig	Slecht
Verstoring vitale functies	Hoge mate van voorspelbaarheid	Redelijke voorspelbaarheid	Wisselend en onvoorspelbaar
Comfort zorgvrager: Advies bijstelling medicatie, positiewisseling	Geen	Gering	Voortdurend
Hoeveelheid verpleegkundige interventies	Enkele	Meerdere	Veel/frequent
Complexiteit Verpleegtechnische interventies	Laag	Midden	Hoog

Tabel 2. Complexiteitsniveaus

5. Supervisieniveaus

De student/PIO wordt opgeleid tot supervisieniveau 4 'zelfstandig uitvoeren'. De te behalen supervisieniveaus zijn beschreven in de EPA's.

In de zorgpraktijk worden dagelijks ad-hoc beslissingen genomen over welke professionele activiteiten een student/PIO mag uitvoeren. Hierbij zal een begeleider afwegen of de vaardigheden van de student/PIO passen bij de situatie en of eventuele risico's acceptabel zijn³.

Om deze beslissingen expliciet en voor iedereen inzichtelijk te maken, worden hierbij vijf niveaus van supervisie onderscheiden⁴. De mate van supervisie neemt gedurende de opleiding af en uiteindelijk mag de student/PIO op niveau 4 de EPA geheel zelfstandig uitvoeren.

Supervisieniveau	
1	Student/PIO mag observeren, maar de EPA niet uitvoeren
2	Student/PIO mag de EPA uitvoeren onder directe supervisie, waarbij de supervisor fysiek aanwezig is in dezelfde kamer
3	Student/PIO mag de EPA uitvoeren onder indirecte supervisie, waarbij supervisor niet fysiek aanwezig is, maar wel snel beschikbaar als dat nodig is
4	Student/PIO voert de EPA geheel zelfstandig uit
5	Student/PIO verleent supervisie op deze EPA aan junior studenten/PIO's

Tabel 3: Supervisieniveaus

³ Ten Cate en Wijnen-Meijer, 2018.

⁴ Ten Cate et al, 2015, Ten Cate en Wijnen-Meijer, 2018.

6. Instroomeisen voor de opleiding Verpleegkundig Endoscopist

De minimale instroomeisen voor de opleiding Verpleegkundig Endoscopist

1. Diploma endoscopieverpleegkundige of CZO-diploma endoscopie verpleegkundige
2. BIG-geregistreerde verpleegkundige
3. Een dienstverband met een zorginstelling van minimaal 24 uur per week.

ad 1. Diploma endoscopieverpleegkundige of CZO-diploma endoscopie verpleegkundige
De student/PIO is in het bezit van het (CZO) diploma Endoscopieverpleegkundige.

ad 2. BIG-geregistreerde verpleegkundige

De student/PIO is een BIG-geregistreerde verpleegkundige. Een aantal studenten/PIO's heeft na het behalen van het diploma Endoscopieverpleegkundige al een andere verpleegkundige vervolgopleiding gevolgd.

ad 3. Dienstverband

Tot slot stelt de opleiding de volgende eisen aan de student/PIO:

- De student/PIO is gedurende de opleiding in dienst van een zorginstelling en werkzaam op een Endoscopie afdeling.
- De student/PIO werkt minimaal 24 uur per week (eis CZO).

7. CanMeds-competenties

De opleidingseisen zijn ruim omschreven. Ze geven een kader, gebaseerd op de CanMeds, beroeps/functieprofielen, instroomeisen en landelijke wet- en regelgeving.

Kijk voor de uitwerking van de CanMeds competenties op de [website](#) van het CZO.

8. Structuur en inhoud van de opleiding

De structuur en inhoud van de Opleiding Verpleegkundig Endoscopist is achtereenvolgens uitgewerkt met de volgende onderwerpen:

- Entrustable Professional Activities (EPA's) en EPA Overstijgende Leeractiviteit
- Onderwijsvormen
- Zelfsturing student/PIO en begeleiding door opleiders
- Omvang, contacturen Academie
- Opleidingsstages
- Opleidingsgesprekken
- Eisen praktijkleersituatie vanuit het CZO
- Externe opleidingsstages
- Vrijstellingen
- Diplomen

EPA-structuur en de relatie met competenties

De leerinhoud van de Opleiding Verpleegkundig Endoscopist bestaat uit drie kern-EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten:

Kern EPA's	VH	C	S	K&W	MH	L	Prof
Introductie opleiding en Algemene opleidingsinformatie ⁵							
LZ-VE-01 Pre-endoscopische zorg verlenen	X	X	X	X			X
LZ-VE-02 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van terminale ileum, colon en rectum	X	X	X		X	X	
LZ -VE-03 Uitvoeren van sigmoïdo/ colonoscopie met poliepverwijdering	X	X	X		X	X	
EPA Overstijgende Leeractiviteiten	VH	C	S	K&W	MH	L	Prof
LZ-VE-EOL Professionele ontwikkeling		X	X	X	X	X	X
LL Kwal Leerlijn Kwaliteitsverbetering (facultatief)		X		X			X

Specifieke EPA	VH	C	S	K&W	MH	L	Prof
-VE-04 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van oesophagus en maag (SPECIFIEK)	X	X	X		X	X	

Tabel 4. Kern EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten opleiding Verpleegkundig Endoscopist

⁵ Dit is een inleidende bijeenkomst waarin kennis wordt gemaakt uitleg wordt gegeven over de opleiding.

De EPA's onderscheiden zich ten opzichte van elkaar in deelaspecten van de zorg. Iedere EPA is uitgewerkt in activiteiten. Activiteiten zijn de taken en activiteiten van een professional Endoscopie die in de beroepspraktijk met betrekking tot de EPA worden uitgevoerd. Het leren uitvoeren van deze activiteiten draagt bij aan het verwerven van de zeven competenties.

Voor het toevertrouwen van EPA's zijn meerdere observaties van de student/PIO noodzakelijk. Hiervoor worden verschillende toetsvormen ingezet. Met deze toetsen reflecteert de student/PIO op de uitgevoerde activiteiten van de EPA en verzamelt concrete feedback. In tabel 4 wordt zichtbaar met welke EPA de competenties kunnen worden behaald.

De binnen de Opleiding Verpleegkundig Endoscopist gebruikte toetsen worden in bijlage 2 van dit opleidingsplan beschreven.

Op de volgende pagina's van het opleidingsplan zijn de kern EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten uitgewerkt.

De uitgewerkte EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten zijn vastgesteld in samenwerking met de beroepspraktijk van de deelnemende zorginstellingen. De EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten houden een flexibel karakter omdat de behoefte blijft bestaan om de inhoud van de opleiding jaarlijks te evalueren en te actualiseren. Immers, een veranderde beroepspraktijk zal de inhoud van de EPA's en EPA Overstijgende Leeractiviteiten kunnen veranderen.

De EPA's met de zeven competenties vormen met elkaar het onderwijskundig ontwerp voor het onderwijs. De gehele inhoud en een groot deel van de structuur van de opleiding worden door beide bepaald.

De EPA's zijn bij uitstek het middel voor de student/PIO om het leren te plannen en deze planning vast te leggen in een persoonlijk opleidingsplan (POP). EPA's zijn het leermiddel bij uitstek voor reflectie, feedback, toetsing en beoordeling.

Entrustable Professional Activities (EPA's) en EPA Overstijgende Leeractiviteiten

Introductie opleiding en Algemene opleidingsinformatie

Dit is een inleidend thema. Er zijn geen toetsopdrachten aan verbonden.

Kern EPA's

LZ-VE-01 Pre-endoscopische zorg verlenen

Specificaties

Dit is een kern EPA. Het betreft het vaststellen van de gezondheidstoestand van de zorgvrager en het verlenen van de zorg voorafgaand aan endoscopische onderzoeken bij zorgvragers met een ASA 1 en 2 classificatie. Een MDL-arts is laagdrempelig voor consultatie beschikbaar als supervisor.

De beroepsactiviteit omvat:

- Opbouwen van effectieve behandelrelatie met zorgvrager
- Afnemen van relevante en accurate (hetero)anamnese
- Verrichten van lichamelijk onderzoek
- Labuitslagen beoordelen
- Herkennen en bespreken van comorbiditeit
- Interpreteren en integreren van verkregen gegevens tot een gefundeerde differentiaal diagnose
- Informed consent verkrijgen als beschreven in de wet WGBO
- Bepalen van de ASA-classificatie
- Tonen van inzicht en ervaring in het herkennen en begeleiden van problemen met betrekking tot verwerkingsprocessen, coping strategie (omgaan met problemen en stress)
- In voor de zorgvrager begrijpelijke bewoordingen verklaren van de indicatie voor onderzoek en behandeling
- Beoordelen of de zorgvrager geschikt is om de endoscopie te ondergaan
- Voorlichten en begeleiden van de zorgvrager

Competenties

☒ Vakinhoudelijk Handelen	☒ Maatschappelijk Handelen
☒ Communicatie	☐ Organisatie/ Leiderschap
☒ Samenwerking	☐ Professionaliteit
☐ Kennis & Wetenschap	

Kennis

- De normale anatomie, fysiologie
- Psychosociale en psychiatrische aspecten, welke invloed hebben op de ontwikkeling en het onderhouden van klachten
- Specifieke medisch inhoudelijke leerdoelen:
 - circulatie en ventilatie
 - Early Warning Signs
- Indicaties en uitvoering rectaal toucher AF maagdarmkanaal
- Wetgeving omtrent informed consent: WGBO
- Comorbiditeit en leeftijdsgroepen gebonden polymorbiditeit
- ASA classificatie
- Stressreacties
- Protocollen en richtlijnen met betrekking tot Endoscopie

Vaardigheden

- (Hetero) anamnese afnemen
- Communicatieve vaardigheden:
 - gesprekstechnieken
 - de juiste vragen stellen
 - share decision making
- Methodisch uitvoeren lichamelijk onderzoek:
 - uitvragen klachten zorgvrager
 - beluisteren longen
 - indien van toepassing: uitvoeren rectaal toucher
 - meten en interpreteren vitale functies:
 - hartfrequentie, hartritme, bloeddruk, doorbloeding extremiteiten, pacemaker, stollingsstatus, inbrengen waaknaald
 - vrije ademweg, adembewegingen, ademhalingsfrequentie en –patroon, O2 saturatie, doorbloeding en temperatuur huid
- Voorlichten en begeleiden
- Verslag leggen
- Zo nodig presenteren en bespreken uitkomsten anamnese zorgvrager met supervisor

Professionele attitude

- Geprotocolleerd/volgens richtlijnen werken
- Zorg leveren op integere, oprechte en betrokken wijze
- Vertonen van adequaat persoonlijk en interpersoonlijk professioneel gedrag
- De grenzen van de eigen competenties kennen en daarnaar handelen
- Is empathisch en kan hierin op juiste wijze omgaan met eigen gevoelens
- Werken conform de beroepsethiek, de beroepscode en het beroepsgeheim

Fase en niveau

De verwachting is dat de student voor deze EPA bekwaam verklaard kan worden op supervisieniveau 4.

LZ-VE-02 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van terminale ileum, colon en rectum

Specificaties

Dit is een kern EPA. Het betreft het verlenen van de zorg bij endoscopische onderzoeken van het terminale ileum, colon en rectum bij zorgvragers met een ASA 1 en 2 classificatie. Een MDL-arts is laagdrempelig voor consultatie beschikbaar als supervisor.

Voorwaarden

- BLS en AED geschoold <1 jaar geleden

De beroepsactiviteit omvat:

- Toepassen van endoscopisch technieken
- Protocollair/volgens richtlijnen werken
- Bewaken van vitale functies
- Bewaken van de veiligheid voor de zorgvrager
- Toepassen van pijnstilling en sedativa (indien van toepassing)
- Adequaat reageren op complicaties; op tijd supervisor inschakelen
- Herkennen en adequaat handelen bij noodsituaties en beheersen van reanimatietechnieken
- Effectief samenwerken in een multidisciplinair team
- Uitvoeren van een 'slecht nieuws' gesprek
- Bepalen van de Aldrete score
- Time-out procedure uitvoeren
- Behandelrelatie afronden
- Zorg dragen voor adequate overdracht van zorgvragergegevens

Competenties

☒ Vakinhoudelijk Handelen	☐ Maatschappelijk Handelen
☒ Communicatie	☐ Organisatie/ Leiderschap
☒ Samenwerking	☒ Professionaliteit
☐ Kennis & Wetenschap	

Kennis

- De pathofysiologie van MDL-ziekten
 - MDL-oncologie:
 - MDL-maligniteiten
 - gerelateerde extra-intestinale maligniteiten
 - erfelijke MDL maligniteiten: Lynch-syndroom, familiale adenomateuze polyposis (FAP)
 - premaligne MDL-afwijkingen
 - Vaatafwijkingen,
 - Dikke darm: poliepen, obstructies van het colon, diverticulose, inversie
 - Dunne darm: M. Crohn, glutenintolerantie, Peutz-Jegherssyndroom
 - Inflammatoir darmlijden en andere intraluminale afwijkingen als ischemische aandoeningen en IBD Colitis ulcerosa
 - MDL-infecties:
 - bacterieel
 - viraal
 - parasitair (oxyuren)
 - Functionele MDL afwijkingen
 - Afwijkingen in de motiliteit v an het gehele maag-darmstelsel
 - Endoscopie en behandeling bij gastro-intestinaal bloedverlies

- Endoscopische technieken:
 - coecumintubatie
 - bioteren
 - spotten/ markeren
 - clips plaatsen en onderspuiten
 - argon plasma coagulatie
 - (endoloop)
- Elektrochirurgie
- Werking apparatuur
 - installatie
 - instrumentarium
 - video handeling
 - randapparatuur
- Materiaalkennis
- Aldrete score
- Specifieke medisch inhoudelijke leerdoelen:
 - stolling
 - farmacologie (indicatie, contra-indicatie, werking, bijwerking en interactie):
 - sedativa en antidota
 - antistollingsmiddelen

Vaardigheden

- Uitvoeren van time-out en sign-out procedure
- Controleren werking apparatuur
- Controleren vitale functies
- Volgens richtlijnen toedienen analgetica en sedativa
- Hanteren flexibele endoscoop
 - geleidelijk opvoeren endoscoop
 - spotten/ markeren
 - clips plaatsen en onderspuiten
 - argon plasma coagulatie
 - (endoloop)
- Herkennen van structuren na operatieve ingrepen colon
- Herkennen interpreteren weefselafwijkingen:
 - Nice
 - Paris
 - Kudo
 - Hiroshima classificatie van poliepen
- Prisma analyse
- Inrichten werkplek en ergonomisch werken
- Samenwerken
- Leiding nemen en aansturen endoscopie verpleegkundigen

Professionele attitude

- Geprotocolleerd /volgens richtlijnen werken
- Zorg leveren op integere, oprechte en betrokken wijze
- Vertonen van adequaat persoonlijk en interpersoonlijk professioneel gedrag
- De grenzen van de eigen competenties kennen en daarnaar handelen
- Is empathisch en kan hierin op juiste wijze omgaan met eigen gevoelens
- De juiste balans bewaren tussen persoonlijke en professionele rollen
- Flexibiliteit tonen
- Reflecteren op zijn eigen handelen

- Zich toetsbaar opstellen

Fase en niveau

De verwachting is dat de student voor deze EPA bekwaam verklaard kan worden op supervisieniveau 4.

LZ-VE-03 Uitvoeren van sigmoïdo/colonoscopie met poliepverwijdering (KERN)

Specificaties

Dit is een kern EPA. Het betreft het verlenen van de zorg bij endoscopische onderzoeken van sigmoïdo /colonoscopie met poliepverwijdering bij zorgvragers met een ASA 1 en 2 classificatie. Een MDL-arts is laagdrempelig voor consultatie beschikbaar als supervisor.

De beroepsactiviteit omvat:

- Toepassen van endoscopisch technieken
- Uitvoeren poliepectomie tot maximaal 10 mm
- Protocollair/volgens richtlijnen werken
- Bewaken van vitale functies
- Bewaken van de veiligheid voor de zorgvrager
- Toepassen van pijnstilling en sedativa (indien van toepassing)
- Adequaat reageren op complicaties; op tijd supervisor inschakelen
- Herkennen en adequaat handelen bij noodsituaties en beheersen van reanimatietechnieken
- Effectief samenwerken in een multidisciplinair team
- Uitvoeren van een 'slecht nieuws' gesprek
- Bepalen van de Aldrete score
- Behandelrelatie afronden
- Zorg dragen voor adequate overdracht van zorgvragergegevens

Competenties

☒ Vakinhoudelijk Handelen	☐ Maatschappelijk Handelen
☒ Communicatie	☐ Organisatie/ Leiderschap
☒ Samenwerking	☒ Professionaliteit
☐ Kennis & Wetenschap	

Kennis

- De pathofysiologie van MDL-ziekten
 - Poliepen
 - Functionele MDL afwijkingen
- Endoscopie en behandeling bij gastro-intestinaal bloedverlies
- Classificatie poliepen

Vaardigheden

- Uitvoeren van time-out en sign-out procedure
- Controleren werking apparatuur
- Controleren vitale functies
- Uitvoeren sigmoïdo/colonoscopie
- Volgens richtlijnen toedienen analgetica en sedativa
- Hanteren endoscoop, instrumentarium en randapparatuur
- Observeren en interpreteren van beeldmateriaal
- Classificeren van poliepen
- Afnemen en verwerken van biopten
- Poliepectomie tot maximaal 10 mm

Professionele attitude

- Geprotocolleerd /volgens richtlijnen werken
- Zorg leveren op integere, oprechte en betrokken wijze
- Vertonen van adequaat persoonlijk en interpersoonlijk professioneel gedrag

- De grenzen van de eigen competenties kennen en daarnaar handelen
- Is empathisch en kan hierin op juiste wijze omgaan met eigen gevoelens
- De juiste balans bewaren tussen persoonlijke en professionele rollen

Fase en niveau

De verwachting is dat de student voor deze EPA bekwaam verklaard kan worden op supervisieniveau 4.

Specifieke EPA

LZ-VE-04 Uitvoeren van endoscopische onderzoek voor diagnostiek en screening van oesophagus en maag

Specificaties

Dit is een specifieke EPA. Het betreft het zelfstandig uitvoeren van endoscopisch onderzoek van oesophagus en maag bij zorgvragers met een ASA 1 en 2 classificatie. Een MDL-arts is laagdrempelig voor consultatie beschikbaar.

De beroepsactiviteit omvat:

- Toepassen van endoscopische technieken
- Protocollair/volgens richtlijnen werken
- Bewaken van vitale functies
- Bewaken van de veiligheid voor de zorgvrager
- Toepassen van pijnstilling en sedativa (indien van toepassing)
- Adequaat reageren op complicaties; op tijd supervisor inschakelen
- Herkennen en adequaat handelen bij noodsituaties en beheersen van reanimatietechnieken
- Effectief samenwerken in een multidisciplinair team
- Uitvoeren van een 'slecht nieuws' gesprek
- Behandelrelatie afronden
- Time-out procedure uitvoeren
- Zorg dragen voor adequate overdracht van gegevens van zorgvragers

Competenties

☒ Vakinhoudelijk Handelen	☒ Maatschappelijk Handelen
☒ Communicatie	☐ Organisatie/ Leiderschap
☒ Samenwerking	☐ Professionaliteit
☐ Kennis & Wetenschap	

Kennis

- De pathofysiologie van MDL-ziekten
 - Zenker divertikel
 - dyspepsie klachten
 - oesophagusvarices
 - Barret-oesophagus
 - ulcera
 - helicobacter pylori
- Endoscopie en behandeling bij gastro-intestinaal bloedverlies/anemie
- Herkennen en interpreteren weefselafwijkingen
- Herkennen van structuren na operatieve ingrepen maag
- Herkennen, interpreteren en z.n. bioteren m.b.v. beeldvormend materiaal

Vaardigheden

- Uitvoeren van time-out en sign-out procedure
- Uitvoeren diagnostische oesophago- en gastroscopie
- Controleren werking apparatuur
- Controleren vitale functies
- Afnemen bipten
- Adequaat optreden bij acute situaties

Professionele attitude

- Geprotocolleerd /volgens richtlijnen werken
- Patiëntenzorg leveren op integere, oprechte en betrokken wijze
- Vertonen van adequaat persoonlijk en interpersoonlijk professioneel gedrag
- De grenzen van de eigen competenties kennen en daarnaar handelen
- Is empathisch en kan hierin op juiste wijze omgaan met eigen gevoelens
- De juiste balans bewaren tussen persoonlijke en professionele rollen
- Flexibiliteit tonen
- Reflecteren op zijn eigen handelen
- Zich toetsbaar opstellen

Fase en niveau

De verwachting is dat de student voor deze EPA bekwaam verklaard kan worden op supervisieniveau 4.

Onderwijsvormen

In het onderwijs van de opleiding Verpleegkundig Endoscopist worden verschillende onderwijsvormen toegepast:

- *Praktijkleren*
De verpleegkundige vervolgoopleidingen zijn sterk praktijkgericht en vinden primair plaats binnen de eigen werksetting. De student/PIO leert door het uitvoeren van opdrachten tijdens de dagelijkse werkzaamheden, waarbij de mate van zelfstandigheid toeneemt, en de mate van begeleiding en supervisie geleidelijk afneemt.
- *Vaardigheidstraining*
Het oefenen van verpleegkundige vaardigheden in simulatiesetting, veelal in een skillslab.
- *Digitale leeroplossingen*
Digitale leeroplossingen kennen vele vormen, zoals e-learning, e-training, e-college, serious games, video's, kennisclips, apps etc. Digitale leeroplossingen worden op verschillende momenten en met verschillende redenen ingezet. Zo kan het ingezet worden als voorbereiding voor het onderwijs, als naslagwerk, als vervanging van fysiek onderwijs en als ondersteuning bij het leren en werken in de praktijk.
- *Contactonderwijs*
Met contactonderwijs worden de meer traditionele onderwijsvormen bedoeld, zoals colleges, onderwijsleergesprekken en bijeenkomsten met studiegroepen. Tijdens deze methode staat het samenwerkend leren in kleinere- of grotere studiegroepen centraal en er wordt gebruik gemaakt van interactieve werkvormen. Contactonderwijs kan fysiek, dus op de Academie plaatsvinden of online.
- *Interactie in de digitale leeromgeving (het leerplatform)*
Naast de fysieke onderwijsactiviteiten ben je in het leerplatform continu in contact met je medestudenten en met de docenten. In de online community vindt het leren plaats aan de hand van interactie tussen jou en jouw medestudenten, docenten en opleiders. Je wisselt berichten uit, je uploadt producten, bekijkt geüploade producten van anderen, geeft en krijgt feedback etc.

Didactiek en Opleidingsactiviteiten

Bij het ontwerpen van de onderwijssituaties worden didactische keuzes gemaakt, die gebaseerd zijn op de volgende vragen:

- Met welke onderwijsmethoden wordt geleerd?
- Met welke leermethoden wordt geleerd?

De beantwoording van deze vragen resulteert in ontwerpen van onderwijssituaties met concrete opleidingsactiviteiten.

Zelfsturing student/PIO en begeleiding door opleiders

Zelfsturing student/PIO

Studenten/PIO's van de verpleegkundige vervolgoopleidingen nemen deel aan beroepsonderwijs voor volwassenen. De student/PIO voert daarbij zelf de regie over haar eigen leren. Hierin vindt een groei in zelfsturing plaats van begeleid naar volledig zelfsturend.

De opleiding en de opleidingsinstrumenten zijn op zelfsturing ingericht door onder andere:

- De student/PIO steeds meer te laten leren vanuit meer open opdrachten met weinig tot geen directe begeleiding.
- De student/PIO een eigen persoonlijk opleidingsplan op te laten stellen, gericht op de te verwerven competenties en andere eisen waaraan voldaan moet worden. Dit vergt planning en initiatief van de student/PIO.
- Tijdens het leren te werken in kleine studiegroepen.

- Tijdens het leren in de praktijk zelf leer- en toetsactiviteiten te kiezen en de gewenste ondersteuning daarbij te organiseren.
- De voortgang van het leerproces en de leerresultaten te monitoren met behulp van frequente toetsing en beoordeling en reflectie- en evaluatiemomenten en dit alles vast te leggen in een portfolio.

Begeleiding door opleiders⁶

De begeleiding door opleiders richt zich op een of meer van de volgende aspecten:

- *Opleidingsplan*: De opleider begeleidt de student/PIO bij het expliciteren van de formele opleidingseisen en de persoonlijke leerdoelen (wat en hoe leren en toetsen) en dit vast te leggen in een persoonlijk opleidingsplan.
- *Rolmodel*: De opleiders zijn voor de student/PIO rolmodellen waaraan de student/PIO zich als professionele beroepsbeoefenaar kan meten en vormen.
- *Onderwijs, coaching en toetsing*: Het onderwijs en de coaching richt zich op het verwerven van de competenties en het leren beheersen van de twaalf beroepsthema's. Hierbij gaat het om instructie en oefening, feedback, reflectie, toetsing en ondersteuning bij het leerproces.

Omvang en contacturen Academie

De gemiddelde doorlooptijd van de Verpleegkundig Endoscopist is 12 maanden.

De opleidingsduur in de praktijk omvat 1200 uur.

Het onderwijs dat binnen de Academie plaatsvindt wordt uitgedrukt in het aantal studiebelastinguren (SBU⁷).

Contacturen Academie

Voor de uitvoering van het EPA onderwijs (inclusief EPA Overstijgende Leeractiviteiten) worden in de Academie contacturen ingeroosterd, verdeeld over meerdere onderwijsblokken.

Voor de actuele planning wordt verwezen naar de webpagina van de opleiding.

Kern EPA's	Contacturen
Introductie opleiding en Algemene opleidingsinformatie ⁸	7
LZ-VE-01 Pre-endoscopische zorg verlenen	16
LZ-VE-02 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van terminale ileum, colon en rectum	42
LZ-VE-03 Uitvoeren van sigmoïdo/ colonoscopie met poliepverwijdering	27,5
Specifieke EPA	
LZ-VE-04 Uitvoeren van endoscopische onderzoek voor diagnostiek en screening van oesophagus en maag	11,5
EPA Overstijgende Leeractiviteiten	
LZ-VE-EOL Professionele ontwikkeling	69
LL Kwal Leerlijn Kwaliteitsverbetering (facultatief)	13

Tabel 5. Contacturen per EPA/EOL

⁶ zoals: begeleiders, docenten, trainers, opleider.

⁷ Voor de opleidingen CC, SEH, IC en MC zijn de SBU, inclusief leerlijnen.

⁸ Dit is een inleidende bijeenkomst waarin kennis wordt gemaakt uitleg wordt gegeven over de opleiding.

Opleidingsstages

De opleiding Verpleegkundig Endoscopist is erop gericht de student/PIO in staat te stellen de eindtermen van de opleiding en de beroepsactiviteiten zich eigen te maken.

In het praktijkleerplan wordt voor iedere leerplaats een beschrijving van de praktijkleerplaats opgesteld waarbij steeds de volgende vijf vragen beantwoord worden:

- Wat houdt deze leerplaats in?
- Wat wordt tijdens welke periode geleerd?
- Welk supervisieniveau geldt voor welke periode?
- Welke opleidingsactiviteiten worden uitgevoerd?
- Welke toetsinstrumenten worden ingezet?

Iedere student/PIO doorloopt tijdens de opleiding twee stageperiodes. Hierbij wordt de volgende duur aangehouden:

Stage I	6 maanden
Stage II	6 maanden

Tabel 6. Stages opleiding VE

Opleidingsgesprekken

Bij de start van de eerste stage voeren de student/PIO, de begeleiders een *introductiegesprek*. Dit geschiedt aan de hand van het Introductieformulier. de EPA's die tijdens de stage centraal staan en het portfolio van de student/PIO.

Tijdens het introductiegesprek komt aan de orde wat de student/PIO eerder aan ervaring heeft opgedaan en wat de doelen zijn die de student/PIO in de komende periode zou willen bereiken. De begeleider bepalen, in samenspraak met de student/PIO, de EPA's die tijdens de stage centraal staan. Op basis hiervan worden de *leerdoelen* door de student/PIO voor de komende periode vastgesteld, evenals de wijze van toetsing. De student/PIO werkt de afspraken uit in het persoonlijk opleidingsplan uit en plaatst het ingevulde Introductieformulier in het portfolio.

Het introductiegesprek, de voortgangsgesprekken en de beoordelingsgesprekken vormen samen de drie opleidingsgesprekken die tijdens de stage plaatsvinden. Indien de student/PIO slechts op één afdeling stageloopt, vindt ook slechts eenmaal een introductiegesprek plaats.

Opleidingsgesprekken per stage	Stage I 4mnd	Stage II 5 mnd
Introductiegesprek	1	
Voortgangsgesprek	1	1
Geschiktheidsbeoordeling	1	1

Tabel 7. Opleidingsgesprekken per stage

Het geven van feedback is het meest wezenlijke doel van de toetsing en beoordeling.

De beoordelingen worden besproken in de voortgangsgesprekken en bij de beoordelingsgesprekken. Tijdens beide gesprekken wordt een formeel oordeel gegeven over het functioneren van de student/PIO. Tijdens het voortgangsgesprek heeft deze beoordeling een ontwikkelingsgericht karakter. Tijdens de geschiktheidsbeoordeling heeft de beoordeling

een selectief karakter. Bij onvoldoende functioneren heeft de student/PIO per stage recht op eenmalige verlenging van de opleidingsduur, waarin herkansing kan plaatsvinden. Bij een tweede onvoldoende mag de student/PIO de opleiding niet verder voortzetten. Deze maatregel geldt als, ondanks een verlengde opleiding de student/PIO een tweede negatieve beoordeling krijgt en ongeschikt voor het beroep van Verpleegkundig Endoscopist blijkt te zijn.

Twee soorten beoordelingsgesprekken

Net als bij de toetsen is de doelstelling van de beoordeling òf ontwikkeling òf selectie.

Ontwikkelingsgerichte beoordeling	Selectieve beoordeling
Voortgangsgesprek	Beoordelingsgesprek

Tabel 8. Soorten beoordelingsgesprekken

Externe opleidingsstages

In de opleidingseisen staan geen verplichte externe stages. Het is aan de student/PIO om samen met de praktijkinstelling te bepalen wat nodig is in de specifieke context waar de zorgprofessional wordt ingezet om tot superviseniveau 4 te komen.

Vrijstellingen

De praktijkinstelling bepaalt i.o.m. de student/PIO en samen met de Academie welke vrijstelling wordt gegeven. Het is aan de werkgever om deze vrijstellingen toe te kennen. Voor de procedure voor het aanvragen van vrijstellingen wordt verwezen naar het Onderwijs- en Examen Reglement (OER) van de Academie.

9. Toetsing

Ontwikkelingsgericht toetsen en bekwaam verklaren

Het toetsen in de dagelijkse praktijk is voornamelijk groei – en ontwikkelingsgericht (formatief): er wordt getoetst om te bepalen hoe de student/PIO zich ontwikkelt. De student/PIO gaat aan het werk met de EPA en verzamelt in het portfolio beoordelingen en feedback van meerdere collega's. De student/PIO benut de feedback om zich verder te ontwikkelen.

Op basis van de ontwikkeling van de student/PIO neemt de begeleider ad-hoc beslissingen over hoeveel supervisie de student/PIO nodig heeft per EPA. Wanneer de student/PIO meer bekwaam wordt, groeit het vertrouwen van de begeleiders en is er minder supervisie nodig. De student/PIO werkt steeds zelfstandiger.

Er zijn vijf niveaus van supervisie:

1 Observeren	2 Directe supervisie	3 Indirecte supervisie	4 Geheel zelfstandig	5 Verleent supervisie
De student/PIO mag observeren, maar de EPA niet uitvoeren ...	De student/PIO mag de EPA uitvoeren onder directe supervisie, waarbij de supervisor fysiek aanwezig is in dezelfde kamer ...	De student/PIO mag de EPA uitvoeren onder indirecte supervisie, waarbij supervisor niet fysiek aanwezig is, maar wel snel beschikbaar als dat nodig is ...	De student/PIO voert een activiteit geheel zelfstandig uit ...	De student/PIO verleent supervisie op deze EPA aan junior studenten/PIO's. ...

Tabel 9. Supervisieniveaus

De niveaauanduiding maakt voorafgaand aan het leren de student/PIO en begeleiders duidelijk welk supervisieniveau na het leren verwacht wordt. Met behulp van de niveaus kan de groei in bekwaamheid van de student/PIO aangetoond worden. Dit levert concrete feedback op.

Bekwaam verklaren

Naast formatieve toetsing is er een summatieve bekwaamverklaring. Als we spreken over bekwaam verklaren, is dat supervisieniveau 4. Bekwaam verklaren is een ja-nee-besluit. Wanneer de student/PIO denkt een beroepsactiviteit zelfstandig uit te kunnen voeren en hiervoor volgens afspraak bewijs in het portfolio heeft verzameld, kan hij/zij een bekwaamverklaring aanvragen. De begeleidersgroep bepaalt in de OOG-bespreking (OOG = Oordeel OpleidingsGroep) of de student/PIO bekwaam verklaard kan worden. Met het afgeven van een bekwaamverklaring spreken zij 'gegrond vertrouwen' uit dat de student/PIO de beroepsactiviteit geheel zelfstandig kan uitvoeren. De basis hiervoor zijn het portfolio en de ervaringen van de begeleiders. Bij twijfel worden onderbuikgevoelens meegenomen in de bespreking. De vertrouwenscriteria (integer, betrouwbaar, kent eigen grenzen, proactief) helpen de onderbuikgevoelens te verwoorden.

Naar formeel bekwaam

Bij opleidingen die gebaseerd zijn op EPA's krijgt de student/PIO bij het formeel bekwaam verklaren, toestemming om deze professionele activiteit zelfstandig uit te voeren. Deze verklaringen vinden op verschillende momenten tijdens de opleiding plaats. De ene student/PIO kan eerder bepaalde verantwoordelijkheid dragen, terwijl dat voor een ander langer kan duren (Ten Cate & Wijnen-Meijer, 2018).

Een student/PIO wordt bekwaam verklaard voor een EPA wanneer er sprake is van gegrond vertrouwen (Ten Cate & Wijnen-Meijer, 2018). Dit betekent dat:

- meerdere observaties hebben plaatsgevonden
- meerdere observatoren (begeleiders) het eens moeten zijn
- verschillende informatiebronnen zijn gebruikt bij de beoordeling (zoals beoordeling van producten, casusbespreking)

(Ten Cate & Wijnen-Meijer, 2018).

Bij de uitvoering van de professionele activiteit en nabespreking daarvan gaat de begeleider na of de student/PIO de kennis in de praktijk kan toepassen.

Het project CZO FlexLevel heeft voor begeleiders een [handleiding Begeleiden en Bekwaam verklaren](#) opgesteld.

Toetsing samen vormgegeven

Toetsing van EPA's is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de zorginstelling en de Academie. Binnen het EPA-gericht opleiden heeft de Academie samen met vertegenwoordigers van de zorginstellingen hier samen afspraken overgemaakt. EPA-gericht opleiden en toetsen kan leiden tot verschuivingen in verantwoordelijkheden tussen zorg- en opleidingsinstellingen. De Academie heeft samen met de praktijkinstellingen een mix van toetsvormen vastgesteld en afgesproken waar wat wordt getoetst.

Toetsinstrumenten bij EPA-gericht opleiden

In een flexibel landelijk opleidingsstelsel is het noodzakelijk om uniforme (herkenbare en gelijkwaardige) toetsinstrumenten te gebruiken, zowel voor begeleiders als voor studenten/PIO's. Bij het toevertrouwen van een EPA aan een student/PIO is het daarom van belang dat alle begeleiders die betrokken zijn bij de opleiding, dezelfde terminologie gebruiken en een vergelijkbare werkwijze hanteren. Parallel aan de toetsing vindt een gesprekscyclus plaats.

Toetsinstrumenten voor werkplektoetsing

De toetsinstrumenten zijn zo opgesteld dat ze breed kunnen worden gebruikt, en snel en eenvoudig ingevuld kunnen worden. Bij EPA's is een keuze gemaakt uit verschillende instrumenten.

Voor de toetsing van de student/PIO worden de volgende instrumenten ingezet:

- Korte praktijkevaluatie (KPE)
- Vaardigheidstoets (VT)
- Case Based Discussion (CBD)
- Kennistoets (KT)
- 360 graden feedback

Voor iedere toets is een toetsformulier beschikbaar. Deze formulieren worden in het e-portfolio van de student/PIO opgenomen.

Het doel en de uitvoering van alle toetsinstrumenten wordt kort toegelicht.

Korte praktijkevaluatie (KPE)

Tijdens de KPE wordt het functioneren van de student/PIO beoordeeld, nadat de beoordelaar de uitvoering van de professionele beroepsactiviteiten en de daarbij behorende competenties heeft geobserveerd. De student/PIO wordt hierbij gevraagd om haar gedrag en daaraan verbonden kennis, overwegingen en keuzes te motiveren.

De KPE is door de directe observatie van het functioneren in de praktijk een belangrijk hulpmiddel om de student/PIO feedback te geven op haar handelen. Situaties die met een KPE beoordeeld kunnen worden zijn bijvoorbeeld het opnemen van een zorgvrager, het uitvoeren van een verpleegtechnische handeling en het voeren van een gesprek. Veel korte beoordelingen versterken het leren. Tijdens de bekwaamheidsverklaringen worden de resultaten van alle toetsen meegenomen.

Vaardigheidstoetsen (VT)

De vaardigheidstoets wordt toegepast bij de uitvoering van concrete afgebakende vaardigheden, zoals verpleegtechnische vaardigheden. Deze vaardigheidstoetsing vinden in de praktijk plaats.

Case Based Discussie (CBD)

In de Case Based Discussie past de student/PIO de redeneervaardigheden toe bij een echte casus zien. In de casusbespreking kan de methodiek Klinisch redeneren worden toegepast.

Kennistoetsen (KT)

Voor de beroepsuitoefening voorwaardelijke kennis wordt afzonderlijk getoetst worden met behulp van een kennistoets (denk bijvoorbeeld aan het toetsen van kennis omtrent). Kennistoetsen zijn selectief van aard.

360 graden feedback (360°)

Bij 360 graden of multisource feedback verzamelt een student/PIO feedback van meerdere personen. Op deze manier krijgt de werknemer een compleet beeld van zijn prestaties. Deze personen kunnen begeleiders, leidinggevenden of collega's zijn met wie de student/PIO nauw samenwerkt.

Het is niet verplicht de toetsformulieren en het e-portfolio van de Academie te gebruiken. Desgewenst kunnen eigen instrumenten die passen bij het werkplekleren worden toegepast.

Uitgangspunten

Bij de keuze van toetsinstrumenten worden meerdere uitgangspunten gehanteerd:

- Voor iedere toets wordt een 'perfect fit' nagestreefd. Een 'perfect fit' betekent dat de student/PIO in een authentieke praktijksituatie de te toetsen competenties en beroepsactiviteiten demonstreert.

- De toetsing van vaardigheden moet in de praktijk uitvoerbaar zijn: veilig voor de zorgvrager en anderen, ethische verantwoord en praktisch uitvoerbaar. Alleen als dit niet mogelijk is vindt de toetsing in een gesimuleerde onderwijssituatie plaats (fair fit of conditional fit, echter nooit een mis fit)⁹.
- Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van korte praktijkevaluaties, vaardigheidstoetsen en case based discussies. Voorwaardelijke en essentiële kennis kan voorafgaand daaraan worden getoetst met een kennistoets. Integratieve toetsing vindt in de praktijk plaats met behulp van korte praktijkevaluaties, vaardigheidstoetsen en case based discussies. Om de toetsing zo valide en betrouwbaar mogelijk te maken wordt gebruik gemaakt van een variatie aan toetsvormen.

Een al te gedetailleerde uitwerking van beoordelingslijsten wordt als contraproductief beschouwd. Voor de beoordeling van de student/PIO is het van belang dat deze in een concrete situatie (bijv. een EPA-gebonden situatie) plaatsvindt. De criteria voor beoordeling kunnen daarbij globaal zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de beoordelaar expert is en slechts weinig structuur nodig heeft om tot een afgewogen oordeel te komen. De feedback naar de student/PIO toe is dan ook specifiek en concreet.

Om de betrouwbaarheid te vergroten en de ontwikkeling van de student/PIO door de tijd heen zichtbaar te maken, vindt de beoordeling op meerdere momenten plaats. Om het effect van subjectiviteit te verminderen, wordt een student/PIO door meerdere personen beoordeeld.

De toetsing en beoordeling van de student/PIO is gericht op het geven van feedback op haar professionele rol. Dat betekent dat kwalitatieve oordelen en dossiervorming d.m.v. een portfolio een belangrijk onderdeel vormen van de beoordelingssystematiek. Toetsen en beoordelingen dienen voor de student/PIO primair om van te leren (ontwikkelingsgericht toetsen).

Bij het bekwaam verklaren van de student/PIO dient alle informatie te worden betrokken en ten opzichte van elkaar te worden gewogen.

Drie competentieniveaus

Het doel van het toetsen van competenties is om zicht te krijgen op de integratie van de componenten kennis, vaardigheden en attitude, zoals toegepast in de context van de specifieke beroepssituatie.

Bij de toetsing van de uitvoering van de zeven competenties wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van een beoordelingsschaal, die gebaseerd is op drie competentieniveaus.

O Onder verwachting	V Volgens verwachting	B Boven verwachting
--------------------------------------	--	--------------------------------------

Tabel 10. Competentieniveaus

Er wordt bij het beoordelen van het bereikte competentieniveau steeds de volgende uitspraak gedaan: De student/PIO past de competentie naar de fase van de opleiding volgens verwachting, onder verwachting of boven verwachting toe. De peergroep is bij de toepassing van deze schaal hierbij de referentiegroep. Bij deze toepassing (naar de fase van

⁹ Het toetsen van beroepskwalificaties: noodzaak en uitdaging voor opleiders. Drs. P. Cras. In Opleiders in Organisaties/Capita Selecta - afl. 10, p.1 t/m 10. Deventer: Kluwer wetenschappen. (1992).

de opleiding) verandert de norm tijdens de opleiding. Voor een startende student/PIO geldt een andere norm dan voor een student/PIO die aan het einde van haar opleiding is.

Overzichten van toetsen

Voor een overzicht van de toetsen per EPA wordt verwezen naar bijlage 2.

Iedere EPA moet minimaal op supervisieniveau 4 afgesloten. Deze zogenaamde opleidingsnorm moet de student/PIO aan het einde van de opleiding bezitten.

In het praktijkleerplan *kan* een hoger supervisieniveau voor een of meer EPA's aangeven worden, als op die betreffende leerafdeling een hoger supervisieniveau *behaald kan worden*. Dit is vanuit de opleidingsnorm echter niet vereist.

De vorderingen van de student/PIO worden tijdens de beoordelingsgesprekken geëvalueerd op basis van de gegevens die de student/PIO aanlevert (onder andere via het portfolio). Het beheersingsniveau van de beoordeelde EPA's dient een weerslag te zijn van de globale indruk die de begeleiders hebben over het functioneren van de student/PIO.

Voorafgaand aan de beoordelingsgesprekken beoordeelt de student/PIO zich ook zelf op zijn functioneren en neemt deze zelfbeoordeling op in het portfolio (middels alle KPE's, VT's en CBD's). De overeenkomsten en verschillen van deze reflectie met de bevindingen zoals die blijken uit de verschillende observaties van de afgelopen periode met behulp van de KPE's, VT's en CBD's zijn een structureel onderdeel van het beoordelingsgesprek.

Diplomering opleiding Verpleegkundig Endoscopist

De opleiding Verpleegkundig Endoscopist leidt op tot een CZO erkend diploma, indien de zorginstelling en het opleidingsinstituut erkend zijn.

Bij de instroom of de doorstroom bepaalt de zorginstelling samen met het opleidingsinstituut waar vrijstelling geldt.

10. Kwaliteitszorg

De kwaliteit van de opleiding wordt continu bewaakt, verbeterd en geborgd.

Deze bewaking, verbetering en borging is gebaseerd op:

- Een professionele attitude van opleiders.
- Continue deskundigheidsbevordering opleiders.
- Het kwaliteitssysteem van de Academie met een planmatige evaluatie en verbetering van de opleiding, het onderwijs, de opleiders en onderwijsomgeving.

ad 1. Professionele attitude van opleiders

Alle opleiders die bijdragen aan de opleiding hebben een attitude en bijbehorend gedrag, dat zich richt op continue kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

ad 2. Continue deskundigheidsbevordering van opleiders

Er wordt veel aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering van opleiders. Op verschillende manieren vindt er deskundigheidsbevordering van opleiders, docenten, trainers en mentoren plaats. Zo doorlopen werkbegeleiders¹⁰ een training voor werkbegeleiders.

ad 3. Kwaliteitssysteem Beroepsopleidingen

Op de verpleegkundige vervolgopleiding Verpleegkundig Endoscopist is het 'Kwaliteitssysteem Beroepsopleidingen Antonius Academie van toepassing. Dit systeem bestaat uit een planmatige evaluatie en verbetering van de opleiding, het onderwijs, de opleidersrollen en -taken en de onderwijsomgeving:

- Periodieke kwaliteitscontrole van de opleiding: Landelijke erkenning conform het reglement van de CZO.
- Systematische en periodieke evaluatie en verbetering van het onderwijsproces, behaalde resultaten en de onderwijsomgeving met alle betrokkenen (student/PIO, opleiders en leidinggevendenden) gedeeld:
- Ervaringen van studenten/PIO's en opleiders met onderwijsactiviteiten (Procesniveau).
- Leerklimaat in de Academie en in de praktijk (Procesniveau).
- Resultaten van ontwikkelingsgerichte en selectieve toetsen: competentieniveau op verschillende momenten en behaalde en niet behaalde toetsen (Resultaatsniveau).
- Kwaliteit van opleiders en inzetbaarheid van de student/PIO (Functioneringsniveau).
- Uitvalpercentages en -redenen en slaagpercentages (Organisatieniveau).

¹⁰ In het St. Antonius Ziekenhuis.

11. Tenslotte

Het opleidingsplan is een weergave van de inhoud en structuur van de opleiding Verpleegkundig Endoscopist van de St. Antonius Academie.

Het curriculum voor de opleiding zal *altijd* in beweging blijven. De zorg verandert, de studenten/PIO's veranderen, het zorgonderwijs verandert en de opleiding zal flexibel op ontwikkelingen en eisen vanuit de verpleegkundige beroepsgroep en vanuit de gehele maatschappij blijven inspelen.

Ten slotte geldt dat, gezien vanuit de communicatiefunctie van dit opleidingsplan, de opvattingen over de verpleegkundige vervolgopleidingen verder aangescherpt kunnen worden. Het delen en benutten van deze opvattingen zullen de kwaliteit van het curriculum, het leerklimaat en de opleiding in totaliteit nog verder verbeteren.

12. Bijlagen

Bijlage 1 Visie online-onderwijs St. Antonius Academie

In maart 2020 kon vanwege de uitbraak van Covid-19 fysiek onderwijs binnen de St. Antonius Academie niet plaats vinden. Veel van het onderwijs is omgezet naar een online vorm. Deze periode heeft duidelijk gemaakt dat het voor de langere termijn stabiliteit geeft om ons onderwijs flexibeler in te richten. Meer gebruik gaan maken van online vormen van onderwijs maakt ons wendbaarder; zo kan sneller en beter geanticipeerd worden op veranderende omstandigheden. Daarnaast kan de didactische meerwaarde van online onderwijs benut worden en biedt het kansen om meer tijd en plaats onafhankelijk onderwijs aan te bieden. Het is hierbij wel belangrijk dat de algehele visie op ons onderwijs overeind blijft. Dit visiedocument is dan ook een verbijzondering van de algehele visie op het onderwijs van de St. Antonius Academie

De visie op online-onderwijs

Binnen alle opleidingen en trainingen van de St. Antonius Academie worden vormen van online-onderwijs ingezet zodanig dat het online onderwijs een toegevoegde waarde heeft voor het huidige en toekomstige onderwijs.

De toegevoegde waarde is hierbij een continue afweging tussen de kwaliteit van het onderwijs, het belang van de deelnemers, het belang van de docent en het belang van de Academie.

Om deze visie tot uitvoer te kunnen brengen wordt aan de volgende uitgangspunten voldaan:

Kwaliteit

- De kwaliteit van het onderwijs is gegarandeerd; zowel inhoudelijk, didactisch als technisch.
- Kleine groepen zijn het streven.
- Persoonlijk contact met en tussen deelnemers onderling blijft gehandhaafd.
- Deelnemers kunnen delen van het onderwijs herhalen.

Flexibiliteit

- Samen leren, sociale contacten en het vormen van professionele netwerken is in onze opleidingen belangrijk. Hiervoor handhaven we het groepsgerichte onderwijs; volledige flexibilisering waarbij deelnemers individueel een opleiding doorlopen, faciliteren we niet (op onderdelen, bv door het gebruik van e-learnings is dit wel mogelijk).
- Meer flexibiliteit voor deelnemers; door een deel van het onderwijs plaats- en of tijdsafhankelijk aan te bieden.
- Minder afhankelijkheid van beschikbaarheid van docenten; door onderwijs online paraat te hebben kan bij uitval van een docent het onderwijs toch (gedeeltelijk) doorgaan.
- Minder druk op de beschikbaarheid van lokalen
- In het kader van duurzaamheid houden we reiskilometers die voor het volgen van een opleiding afgelegd worden laag.

Faciliteiten

- De technische middelen voor het ontwerpen, het uitvoeren en het volgen van online-onderwijs zijn zowel bij deelnemers, docenten als op de Academie in voldoende mate aanwezig.
- De ondersteuning voor het ontwerpen, uitvoeren en het volgen van onderwijs is zowel voor deelnemers, docenten als medewerkers van de Academie in voldoende mate aanwezig.

Praktische uitwerking van de visie en de uitgangspunten

Kwaliteit

- Bij het ontwerpen en het uitvoeren van het onderwijs wordt rekening gehouden met de kwaliteit van de inhoud, van de didactiek en van de inzet van technologie¹¹.
- Docenten worden door de opleiders ondersteund bij de didactische kwaliteit van de lessen. De masterclass didactiek, de theorie van het breinleren, de cognitief load theory zijn goede hulpmiddelen hiervoor.
- Tijdens de gehele opleidingsduur wordt gestreefd naar een afwisseling van fysiek en online onderwijs afhankelijk van de doelgroep en de leerdoelen.
- Door van lessen ook video's te maken (opnemen van een les, inspreken van een PP), kunnen deelnemers onderwijs herhalen, een belangrijk didactisch aspect.

Flexibiliteit

- Theorie lessen worden zo mogelijk ook in een online vorm aangeboden; per les bekijken of deze theorie ook als kennisclip, e-learning, e-game, etc. aangeboden kan worden.
- Een groep deelnemers die vanuit het hele land komt zo inplannen dat zij een hele dag op de Academie zijn voor fysieke bijeenkomsten. De overige dagen worden online gepland.
- Een groep deelnemers uit het hele land per regio in leerteams verdelen; voor opdrachten of online lessen kunnen zij elkaar fysiek opzoeken zonder ver te hoeven reizen.
- Theorielessen online aanbieden gevolgd door een verdiepingssessie met de docent. Kan ook in twee sessies met de helft van de groep. Geeft meer interactie en soms minder lessen voor de docent.

Faciliteiten

- In alle leslokalen is het mogelijk om te presenteren.
- In alle leslokalen is het mogelijk om videoverbinding te maken zodat deelnemers en docenten vanaf verschillende locaties les kunnen geven en volgen.
- Deelnemers, docenten en opleiders kunnen tijdens openingstijden van de Academie ondersteuning krijgen voor het soepel en stabiel uitvoeren / volgen van (online) lessen.
- Er is binnen de Academie voldoende formatie, kennis en kunde aanwezig voor continue ondersteuning van docenten, deelnemers en medewerkers bij het ontwerpen, uitvoeren en volgen van online onderwijs. Dit betekent dat de keus gemaakt moet worden voor meer opleiders met deze ondersteuning in het takenpakket of medewerkers die volledig ter (technische) ondersteuning werkzaam zijn (of een combinatie van beide).
- Gestreefd wordt naar een technische inrichting die het beste past bij het onderwijs van de St. Antonius Academie. Dit geldt voor de hardware en software (tools, elektronische leeromgeving, conference / samenwerkings software).

¹¹ Zie het onderbouwende TPACK model: [Nr. 26 Maak kennis met TPACK-3.pdf](#)

Bijlage 2 Toetsen per EPA

Alle verplichte KPE, VT en CBD moeten minimaal tweemaal worden uitgevoerd en de laatste moet op supervisieniveau 4 zijn behaald.

Toetsen per EPA
<p>LZ-VE-01 Pre-endoscopische zorg verlenen</p> <p>VT Anamnese en verslaglegging VT Lichamelijk onderzoek VT ASA classificatie VT Vitale functies KT Medicatie KPE Pre-endoscopisch onderzoek CBD Pre-endoscopisch zorg verlenen</p>
<p>LZ-VE-02 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van terminale ileum, colon en rectum</p> <p>VT Aldrete score VT Scopieren van het terminale ileum, colon en rectum VT Coagulatie VT Slechtnieuwsgesprek KT Analgesie en sedatie KPE Verslaglegging KPE Leiding nemen en aansturen van endoscopieverpleegkundige CBD Endoscopisch onderzoek van het terminale ileum, colon en rectum</p>
<p>LZ-VE-03 Uitvoeren van sigmoïdo/ colonoscopie met poliepverwijdering</p> <p>VT Poliepectomie tot maximaal 10 mm VT Afnemen en verwerken bipten VT Regiefunctie bij handelen in acute situaties KPE Uitvoeren Sigmoïdo /colonoscopie met poliepverwijdering CBD Sigmoïdo /colonoscopie met poliepverwijdering 360 graden feedback Presenteren casuïstiek</p>
<p>LZ-VE-04 Uitvoeren van endoscopisch onderzoek voor diagnostiek en screening van oesophagus en maag (SPECIFIEK)</p> <p>VT Scopieren van oesophagus en maag VT Afnemen en verwerken bipt KPE Endoscopisch onderzoek van oesophagus en maag CBD Casuïstiek scopie van oesophagus en maag 360 graden feedback Omgaan met acute situatie</p>
<p>LZ-VE-EPA Overstijgende Leeractiviteit Professionele ontwikkeling</p> <p>Ontwikkelscan 3x Persoonlijk Ontwikkel Plan Reflectie 360 graden feedback</p>
<p>LL Kwaliteitsverbetering (facultatief)</p> <p>VT Plan van aanpak Kwaliteitsverbetering VT Presentatie Kwaliteitsverbetering of VT Plan van aanpak Herzien protocol</p>

VT Presentatie Herzien protocol